

Paris - några tips inför resan.

av Patrik Centerwall

Att äta i Paris

Grattis - ni åker till gastronomins huvudstad. I Paris finns hur många fantastiska restauranger som helst, men också hur många mediokra som helst. Nedanstående urval är helt subjektivt, och det är möjligt att ni hittar helt andra ställen som passar er mycket bättre. Oavsett vilket - se upp för turistfällor, ät franskt, våga pröva och ta gärna med er så många restaurangtips som möjligt - annars är det lätt att ni hamnar på någon tråkigt restaurang.

Chartier,

*7 rue de Fauborg Montmartre,
Metro: Grands Boulevards*

Stor och sorlig restaurang från slutet av 1800-talet. Inredningen är K-märkt och som kuriosa kan nämnas att i de små lådorna runt om i lokalen lär stamgästerna en gång i tiden haft sina egna bestick. Maten är enkel och billig och allt serveras i en rasande fart, notan skrivs ner på pappersbordsduken. Man placeras där det finns plats och kan hamna på samma bord som ett annat sällskap - vilket kan vara väldigt trevligt om man har lite tur.

Ända sedan starten 1896 är Chartier en populär restaurang. Bli inte avskräckta om det är kö när ni kommer - den tar oftast inte så lång tid.

Au chien qui fume

33, rue du Pont-Neuf, Metro Chatelet/Les Halles

Brukade vara en av mina favoritrestauranger i Paris, men sist jag var i stan tycket jag inte menyn såg så rolig ut. Känd för roliga bilder i hela lokalen på rökande hundar och lär ha inspirerat Hasse å Tage att döpa sina revyer till Gula och gröna hund. Har menyer på engelska, och många ganska « klassika » franska rätter.

Nos ancêtres les Gaulois

39, Saint Louis en L'Île, Metro Pont Marie

Mysig restaurang i ett gammalt valv på Ile saint Louis. För ungefär 40 - 50 euro får man en meny som består av sallad, korbuffé, en varmrätt, ostbricka, efterrätt och hur mycket vin som helst. Häftig stämning på stället! Fast om man inte äter kött kommer man nog gå ganska hungrig därifrån. Jag betvivlar att de ens har en fiskrätt på menyn.

Le Trumilou

84, Quai de l'Hôtel-de-Ville, Metro : Hôtel de Ville

En liten restaurang som ligger ganska nära Notre Dame och som aldrig gör mig besviken. Mysigt, rustikt och mycket god mat till bra pris. Jag har noterat en hel del utländska gäster och även om menyn inte verkar finnas på engelska så verkar personalen vara hyfsade på det.

Foyer de la Madeleine

Place de la Madeleine, Metro: Madeleine

En av Paris dolda pärlor - en lunchrestaurang under Madeleinekyrkan. Närmast unik lokal! Enkel, god och billig fransk mat. Man behöver medlemskort för att äta där (men det blir billigt ändå). Medlemskortet gäller för ett år så det kan ju med fördel skänkas vidare till någon man känner som ska åka senare.

Bouillon Pigalle

22 Boulevard de Clichy, Metro: Pigalle

Delar av Paris har ju nästan förvandlats till museum. Det gäller till exempel i hög utsträckning Montmartre, så det är inte konstigt att en restaurang som försöker återskapa ett gammalt koncept har öppnat nedanför Montmartre-kullen. Jag kan ju säga att det fungerar mycket bättre än den där typen av brittiska pubar som kan ploppa upp varsomhelst i världen: maten är billig och god, gammaldags och traditionell. Kanske inte värt en omväg, men om ni ändå ska besöka Sacre Coeur eller konstnärstorget Place du Tertre så tror jag att ni äter bättre här än på många andra ställen. Värt att komma ihåg är att ungefär utanför restaurangen slutar den museala staden och den mer oanständiga tar vid. Resten av Blvd de Clichy består nämligen till största del av sexbutiker.

Att välja restaurang

Rent generellt kan det vara bra att veta att kyparna i Paris är rätt snorkiga. Om ni läser en meny utanför en restaurang och en kypare ignorerar er eller till och med står och tittar föraktfullt på er, då vet ni att det är ett bra ställe! Om kyparen däremot kommer fram och är trevlig och försöker locka in er så är det dålig och tråkig mat. Är det många fransmän på ett ställe är det antagligen bra!

När ni väl har satt er är inte kyparna lika otrevliga, men kan vara väl så egensinniga. En gång när jag var på en av de ovan nämnda restaurangerna tillsammans med mina föräldrar ville servitrisen inte servera en rätt till min far eftersom det var « något som utlänningar inte gillar. » Till saken hör att min far är född i Paris, och när vi hade upplyst om det gick servitrisen med på att servera rätten i fråga. Antingen så stör man sig på sånt här, eller så tycker man det är skönt att fransmän är individer i första hand. Jag väljer det sistnämnda.

Ett mysigt ställe behöver dessutom inte betyda att det är ett bra ställe – i alla fall inte med franska mått mätt. Det är vanliga med lysrör i taken än ljus på bordet.

Det finns några riktigt hemska turistfällor på de små mysiga gågatorna runt Place St Michel. Varning utfärdas för dessa!

Priser på mat och dryck kan variera otroligt mycket. En gång satt jag och några kompisar och drack öl på en pub där ölen kostade runt 2 – 3 euro styck. Vi bestämde oss för att gå vidare och kom inte längre än till stället brevid. Det var Andreas tur att beställa laget runt – han slängde upp 10 euro, vilket räckte till en öl!

Många av de gamla klassiska caféerna är riktiga turistfällor där det är dyrt. Så välj bort La Rotonde, Café de Flore och La Cupole. Om ni nu inte hemskt gärna vill gå dit.

Vad ska man äta?

Våga pröva fransk husmanskost. Oeuf dur mayonnaise (hårdkokta ägg med majonnäs) kan vara hur gott som helst (men också precis så mediokert som det låter). Kanin är verkligen en höjdare, och ankbröst är fantastiskt gott. Testa terrinner (grovkorniga patéer) och patéer som smälter i munnen! Grisfötter däremot behöver du inte bry dig om... En enkel skinkbaguett kan vara en fantastisk lunch, eller varför inte en crêpe som man köper från ett stånd och äter på gatan (eller sätter sig på en bänk någonstans). Oroa er inte om rykten om att man inte får mycket mat på tallriken. « Det nya franska köket? Ja, det har ännu inte kommit hit » lär en fransk kock ha sagt.

De flesta restauranger har menyer – ett fast pris för två eller tre rätter. Även om det kan låta mycket så är det något jag rekommenderar. Dessutom går man så mycket i Paris att det är bra att fylla på förråden när man sitter ner.

Gatans teater

Uteserveringar ska inte underskattas. I Paris sitter kan man sitta i timmar i ett vanligt gathörn med en drink eller en kaffe och bara njuta av titta på folk som passerar – gatans teater som det brukar kallas. Sällan ser man så många olika sorters människor som i Paris.

Sevärdheter

Det är nästan hopplöst att göra en bra guide över Paris. Hur mycket jag än anstränger mig så blir det mest de kändaste platserna som jag tar upp. Men å andra sidan, många av dessa platser är värda ett besök - så jag försöker lägga min personliga touch över mina allmängiltiga tips. Plocka med er det ni finner intressant.

Eifelltornet

Eifelltornet rekommenderas inte att bestiga om man har svindel, men däremot bör man absolut se det. Åk till Place Trocadero, och skåda ner mot tornet från platsen. Gå sedan ner till tornet (ni passerar Rue Gustav V de la Suede, så kan ni känna er rojalistiska och tänka på svenska kungahusets franska bakgrund) och hissna över hur högt det är. Det går tyvärr inte längre att gå raka vägen in under tornet utan man måste av förklarliga skäl passera en säkerhetskontroll för att ens komma dit. Dessutom kan det vara en fördel att boka biljett till hissarna i förväg.

Place de Trocadero, sett från Eifelltornets tredje våning.
Notera skuggan...

Montmartre

För att skåda över Paris är det bättre att i så fall bestiga Montmartre, sätta sig på trappan under Sacre Cœur och blicka ut över Ljuset Stad. Se bara upp för alla som försöker sälja allt möjligt skit på vägen upp. Orkar ni inte gå så finns det en sorts linbana man kan ta (metrobiljett gäller).

I Området nedanför Montmartre finns många billiga butiker och promnerar ni en liten bit märker ni antagligen att det blir mer och mer sexshoppar. Då har ni kommit in i Pigalle, och här hittar ni också den välkända nattklubben Molin Rouge.

Uppe på Montmartre, bakom Sacre Cœur finns ett väldigt bra Dalimuseum - om man nu gillar Salvador Dalis konst. Museet är lagom stort och många av tavlorna är försedda med bra beskrivningar. Annars är stora delar av Montmartre en turistfälla. Det är forfarande mysigt, men place de Tertre, konstnärers

gamla samlingsplats är nu skådespel för hötorgskonst och dyra uteserveringar.

Sacre Cœur, den gräddbakliknande kyrkan uppe på Montmartre byggdes förövrigt för att tacka Gud för att Pariskommunen (det revolutionära styret i Paris på 1800-talet) hade slagits ner.

Père Lachaise

Pariskommunens sista kämpar stupade vid Père Lachaise-kyrkogården och där finns ett minnesmärke till vilken syndikalister och socialister brukar valfärdas. Vill ni besöka kändisars gravar så är dessutom Père Lachaise målet - den är så kändistätt

att det säljs kartor över kyrkogården. Jim Morrisons grav är numera omgärdad av kravallstängsel och polisbevakad eftersom det under så många år var en stor kult- och festplats.

En ung Patrik vid Jim Morrisons grav.

Här dracks det öl och röktes på, och det var folk runt graven dygnet runt. Graven var inte utsatt på kartan, men det gick att hitta ändå med tanke på att pilar var klottrade hela vägen fram på andra gravstenar. Andra kändisar som ligger här är t ex Edith Piaff, Moliéré och Oscar Wilde. Min farbror låg här i flera år men är nu hemflyttad till Sverige. Även om ni inte är intresserade av att besöka kändisars gravar så är det ändå en stor och vacker kyrkogård, en veritabel Necropolis som det är värt att promenera i.

Sainte chapelle

Sainte chapelle är lite av en doldis, men helt klart ett måste - det är en liten kyrka som ligger inne på gården vid Justitiedartementet (4 Boulevard du Palais, Metro : Cité). Det är ganska lång kö i och med att det är strikt säkerhetskontroll, men de är värt det - för det är en fantastisk vacker liten kyrka (jag vet många som har sagt att övervåningen på kyrkan är något av de vackraste de har sett). Inträdet ligger på någonstans runt 5 – 6 euro, och det kan vara en idé att ha någorlunda jämna pengar.

Notre Dame

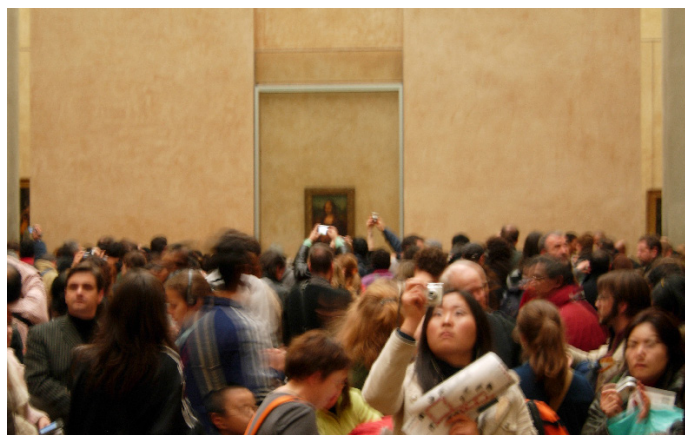
Notre Dame missar ni ju självklart inte, vare sig ni vill eller ej. I nuläget är hela området runt kyrkan en byggarbetsplats, och jag har ingen aning om när det kommer bli möjligt att besöka den igen igen. På den lilla lekplatsen bakom Notre Dame lekte förresten min far som barn.

Pont Neuf

Pont Neuf « Den nya bron » som är Paris äldsta bro lär ni inte missa. Där friade jag förövrigt till Camilla.

Louvren

Louvren är gigantisk och rymmer ungefär 200 000 konstverk. Tipset är att försöka bestämma vad ni vill se och målmedveten titta på det. Om ni nu ens ska

Är det värt att trängas med så här mycket folk för att kunna säga att man har sett Mona Lisa?

Här hedrar jag Napoleon Bonaparte, kejsare av Frankrike.

besöka det, jag är inte säker på att jag rekommenderar ett besök om ni bara har några dagar i Paris. Mona Lisa, eller La Joconde som hon heter i Frankrike, gör många besvikna eftersom det är en så liten tavla. Men den är faktiskt ganska fin – om man nu har tålamod att vänta tills man får se den.

Se i alla fall till att gå utanför Louvren och titta på byggnaden. Det är en maffig upplevelse.

Hôtel des invalides

Napoleons grav i Hôtel des invalides är en imponerande uppvisning i hjältedyrkan. Kejsarens stoft fördes hem från den enkla graven på ön St Helena och lades i en gigantisk sarkofag som ligger mitt i en öppen krypta, där väggarna pryds av målningar ur Napolens liv. Det är nästan som att gå in i en saga.

Armémuseumet i samma hus var det länge sedan jag såg, men jag minns det som ganska tråkigt (stora vapensamlingar). Hôtel des invalides är annars precis vad det låter – ett pensionärshem för krigsveteraner.

Triumfbågen

Triumfbågen, de stora boulevarderna och Champs-Élysées bör beskådas, det är imponerande, men inte de bästa delarna av Paris. Se det, det är det värt, men stanna inte där för länge. Om ni promenerar lite på Champs-Élysée kommer ni att märka att McDonalds och Burger Kings skyltar är matta och inte syns lika tydligt som vanligt. Det kan ni tacka

Seines kajer är otroligt mysiga. Notera boklådorna bakom träden.

Chirac för, som drev igenom detta då han var borgmästare. Helst ville han slänga ut hamburgkedjorna från paradgatan, men fick nöja sig med en kompromiss. Roligast på Champs-Élysée är de stora kedjornas exklusiva butiker som snarare är utställningshallar för de senaste varorna.

Seine

Att spatsera längs med Seine och leta i boklådorna på helgen är väldigt trevligt. Och när jag säger boklådor så menar jag verkligen boklådor. I kvarteren närmast Place St Michel och Notre Dame är det mest turistprylar, men ju längre bort därifrån ni kommer, desto mer antikvariska böcker hittar ni. Fantastiskt mysigt att bläddra och titta i, även om ni inte kan någon franska.

Det kan också vara trevligt att ta en båttur på Seine. Det går flera sightseeingbåtar längs med Seine, och då får ni se en hel del av Paris - bland annat kopian på Frihetsgudinnan. Kändast båtföretag är nog Bateau mouche som avgår från Pont d'Alma under vilken prinsessan Diana avled.

Marche aux puces

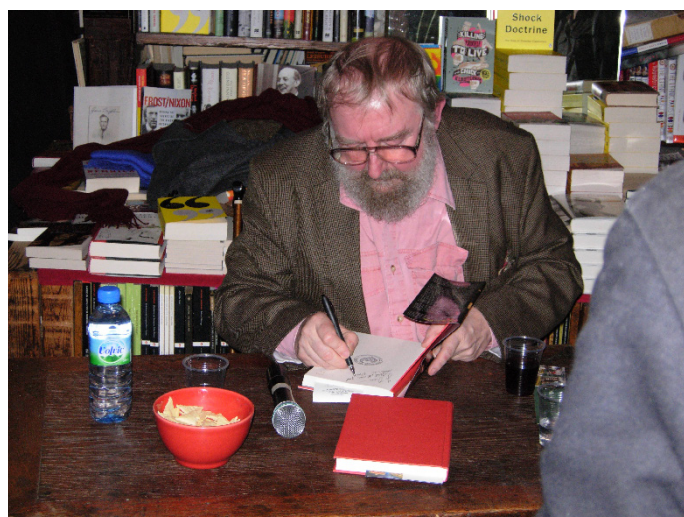
Den gigantiska loppmarknaden vid Porte de Clingancourt är ett måste om man gillar loppmarknader. Metro : Port de Clingancourt. Här säljs naturligtvis en hel del skräp, men också mycket nya varor i de billiga stånden. Har man kunnat fynda skivor, vet ej hur det är idag. Öppet lördag till måndag.

La Vilette

Paris stora vetenskapsmuseum ligger ute i La Vilette – ett tämligen nybyggt område. Sist jag var där gick en utställning om utomjordiskt liv!

Shakespeare & Company

Shakespeare & Company heter en engelsk bokaffär som funnits sedan 50-talet. Ligger på 37 rue de la Bucherie, ganska nära Notre Dame och ägaren brukar inhysa tåggluffare i vindsvåningen i huset. George Whitman (sonson till Walt Whitman) har drivit affären i många år, men har nu lämnat över till sin dotter. Stället har öppettill ganska sent på kvällen. Köper ni några böcker, be dem stämpla den klassiska ex libris-stämpel i boken.

Michael Moorcock signerar böcker på Shakespeare & company.

Le Marais - träsket

Le Marais är ett mycket vackert kvarter som ligger strax bakom borgmästeriet – Hôtel de ville. Hôtel de ville ser inte riktigt ut som man är van vid att ett rådhus ska se ut, utan snarare som ett sagopalats. Marais är ett riktigt gammal kvarter, med stora fina hus, och många små roliga butiker. Det har gjort en lång resa, från att ha varit ett exklusivt kvarter, till att ha blivit nedgånget, till att ha blivit ett fint kvarter igen. Här ligger också svenska kulturhuset, som en bekant till mina farföräldrar köpte billigt när kvarteret var slum.

I Le Marais hittar ni de judiska kvarteren med små mysiga gatukök (om ni vill testa hamburgare med kocherslaktat kött, eller Europas bästa fallafel) och framförallt den vackra Place des Vosges – en riktigt intressant studie i symmetri.

Fina och annorlunda gator

Det finns några lite speciella gator i Paris – en är exempelvis Rue de Thermopyles – en gågata med färglada hus i Montparnasse som får dig att tro att du är någonannastans än i Paris. Kanske inte värt en omväg bara för att åka dit, men om ni ändå ska besöka Montparnasse (till exempel för att åka upp i tornet) kan det ju vara kul att gå förbi.

Annat att tänka på

Glöm inte att ha med bra skor. Ni kommer att gå mycket. Tunnelbanan är ett snabbt och smidigt sätt att ta sig fram, men ni får vara beredda att gå en hel del även där, särskilt på de stora hållplatserna där man byter linje. Köp biljetter för en eller flera dagar – de heter Paris Visite.

Det finns hur många museum som helst, och händer en massa saker hela tiden. I tidningskioskerna säljs små tidningar med guider över vad som är på gång, event i staden vilka utställningar som visas, tider till museum med mera. Pariscope heter ett – har för mig att varje nummer har en sammanfattning på engelska på slutet.

I motsats till vad svenskar brukar tro pratar fransmän engelska. De är bara inte alltid så bra på det, och det finns de som inte ens försöker såvida du inte själv har försökt på staplande franska – vilket jag faktiskt kan förstå. Man kan ju åtminstone fråga om någon kan ett annat språk innan man börjar prata på det.

Det är alltså att rekommendera att ta med sig en parlör om ni inte känner att ni har kunskaper som räcker. Välj en parlör med ett bra avsnitt om mat, då det kan bli knepigt på restauranger annars.

Skivor, böcker och filmer handlar man förövrigt på Fnac! Glöm inte det och trevlig resa!

Loppmarknaden vid Porte de Clingancourt.

Förfader till Jean-Luc?

Den k-märkta inredningen på Chartier är mycket charmig.

Familjen Adams bor tydligen i Necropolis på Père Lachaise.

Eiffeltornet, sett från toppen av Triumfbågen.

Do you want to know more?

Boklådor vid Seine, mysiga att strosa förbi.

www.eatinparis.com

www.restaurant-chartier.com

www.au-chien-qui-fume.com/index-gb.htm

www.nosancetreslesgaulois.com/UK

www.shakespeareco.org

www.fnac.com